ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO EK LAUSUNTO

Työelämä
Katja Miettinen 13.6.2018 1 (2)

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Lausunto koskien asiaa: U 28/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan työviranomaisen perustamisesta

Pyydettynä lausuntona esitän Elinkeinoelämän Keskusliiton puolesta seuraavaa:

1 Yleisnäkemys

EK pitää valtioneuvoston kirjelmään U 28/2018 vp kirjattua Suomen kantaa pääosiltaan hyvänä.

EK suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti komission tavoitteeseen yksinkertaistaa institutionaalista rakennetta ja yhdistää nykyisin hajallaan olevia operatiivisia toimintoja yhteen pysyvämpään rakenteeseen tukemaan lainsäädännön toteutumista.

2 Keskeiset seikat

EK pitää työviranomaiselle asetettuja tavoitteita tarjota jäsenvaltioille operatiivista ja teknistä tukea työvoiman rajat ylittävän liikkuvuuden ja sosiaaliturvan koordinoinnin alalla, turvata työntekijöiden ja kansalaisten oikeudet yhdenvertaiseen kohteluun sekä työllistymismahdollisuuksiin ja sosiaaliturvan saatavuuteen valtioiden rajat ylittävissä tilanteissa, taata yrityksille avoimesti tietoa paikallisista työnormeista kaikkialla sisämarkkinoilla, tukea kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä työntekijöiden ja kansalaisten sosiaalisten oikeuksien noudattamisen turvaamiseksi sekä petosten ja väärinkäytösten torjumiseksi yleisesti kannatettavina.

Tavoitteiden toteuttamisen osalta EK pitää kuitenkin kyseenlaisena tarvetta erillisen Eurooppalaisen työviranomaisen perustamiselle. Kansallisten viranomaisten tiedonvaihdon parantaminen olisi mielestämme ensisijainen ja riittävä toimenpide (esimerkiksi nettisivuja ja tietopankkeja kehittämällä), koska paras asiantuntemus kansallisista systeemeistä ja lainsäädännöstä on kansallisilla viranomaisilla. EK:n käsityksen mukaan yritykset eivät koe tiedonsaannissa merkittäviä puutteita esimerkiksi lähetettyjä työntekijöitä koskevissa seikoissa.

EK pitää hyvänä, että U-kirjelmässä ehdotetaan lisäselvitystä nykyisten virastojen toiminnan täydentämisestä ja tehostamisesta vaihtoehtona

uuden viraston perustamiselle. Jo nyt on olemassa lukuisia erilaisia toimielimiä, joiden puitteissa jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten yhteistyötä voitaisiin rakentaa ja edistää.

Mikäli Eurooppalainen työviranomainen perustetaan, sen rooli tulisi painottua tiedon välittämiseen kansallisten viranomaisten tukena ja helpottaa viranomaisten tiedonsaantia. Viranomaisen tehtävänä voisi lisäksi olla kokemusten ja hyvien toimintatapojen vaihdon ja levittämisen edistäminen, mukaan luettuna esimerkit yhteistyöstä kansallisten viranomaisten välillä.

Direktiivin sovittelutoimintaa koskevat säännökset kaipaavat mielestämme tarkennusta. Eurooppalaisella työviranomaisella ei tule missään tapauksessa, edes osapuolten pyynnöstä, olla oikeuksia tehdä tarkastuksia kansallisella tasolla tai roolia riidanratkaisijana.

Työviranomaisella ei tule olla oikeutta puuttua jäsenvaltioiden aineellisen oikeuden sisältöön, esimerkiksi yhteisten tarkastusten osalta kukin jäsenvaltio noudattaa omaa kansallista lainsäädäntöään. Jäsenvaltion oikeus kieltäytyä yhteisestä tarkastuksesta tulee ehdottomasti säilyttää.

EK on valtioneuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että ehdotukseen sisältyy aineksia, joiden tarkoituksenmukaisuus ei ole yhtä ilmeistä ja jotka edellyttävät lisäselvitystä, kuten hallintotoimikunnan alaisten tilintarkastuslautakunnan ja teknisen toimikunnan siirtäminen viraston alaisuuteen sekä EESSI -järjestelmän toteutumisen varmistaminen. Myös muun muassa Eures –tehtävien uudelleen organisointi; sovittelumenettely jäsenvaltioiden välisen erimielisyyden vuoksi ja kansallisten asiantuntijoiden asema vaativat lisäselvitystä.

EK pitää tärkeänä, että U-kirjelmässä on kiinnitetty huomiota lisäarvon tuottamiseen. Mielestämme on olemassa riski siitä, että uusi työviranomainen ei tuo riittävästi lisäarvoa suhteessa aiheutuviin lisäkuluihin ja lisääntyvään byrokratiaan. Lisäksi pidämme tärkeänä, että U-kirjelmässä kiinnitetty huomiota kokonaiskustannustason säilyttämiseen ja siihen ettei Eurooppalainen työviranomainen saa supistaa kansallisten viranomaisten toimivaltuuksia tai työmarkkinaosapuolten roolia.